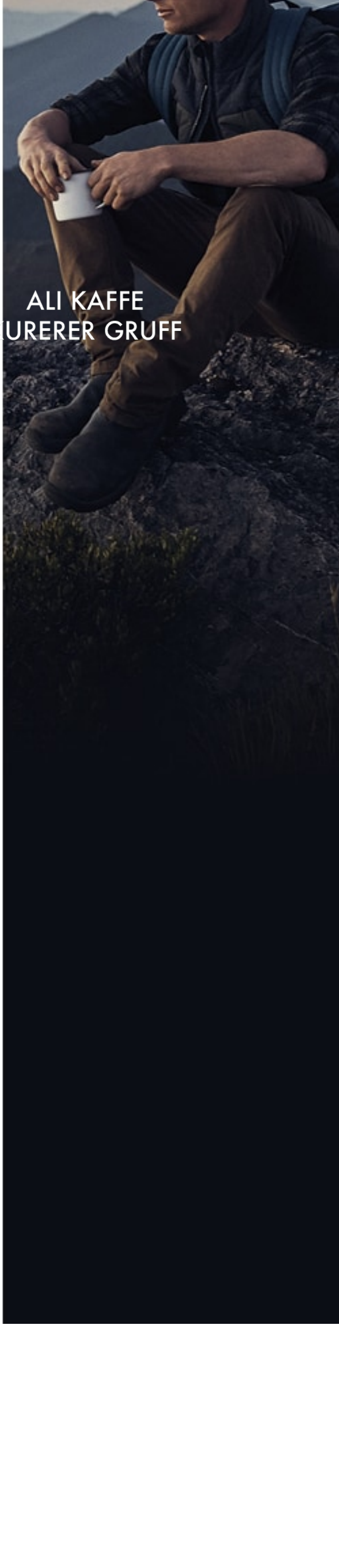

#FRILUFTSBARISTA

ALI KAFFE
KURERER GRUFF

#FRILUFTSBARISTA

ALI KAFFE
URERER GRUFF

#FRILUFTSBARISTA: BLI MED I FOTOKONKURRANSE!

Jeg hører farger og ser lyd

Jeg har synestesi. Ja-ha, tenker du kanskje. Det høres litt ut som en k nnssykdom du helst ikke vil ha. Men, det er det altså ikke.

Oppdatert 24. november 2015

<p>Mandalitten Bjørn Charles Dreyer (47), for tiden doktogradsstipendiat ved UiA, er frilans musiker og har medvirket på over 150 utgitte plateinnspillinger. Foto: Ole Martin Hillesund.</p>

BRUKERGENERERT INNHOLD

Av Bjørn Charles Dreyer

Denne artikkelen er over fire år gammel

Fedrelandsvennen spurte meg om   skrive fritt, i jeg-form, om noe innenfor det utvide-
de kulturbegrepet. Jeg kunne skrevet om mine plateutgivelser med Piston Ltd og Westaman
som er tuftet på kjærlighet til mitt hjemsted, eller om den gangen jeg skulle tøffe meg og
kjørte gitaren opp i takvifta. Jeg kunne skrevet om da jeg var på turné med Carola eller om
noe annet. Istedenfor skriver jeg om en medfødt egenskap jeg bruker som musiker,
synestesi altså.

annonse

Synestesi er en evne, et fenomen hvor sansene kobles sammen. I mitt tilfelle er
det slik at når jeg hører lyd og musikk, ser jeg farger. Og jeg ser bokstaver i farger. En slik
sammenkobling av sansene kalles synestesi. Det fins andre varianter hvor for eksempel
berøring og lukt kobles sammen, noen ser aura rundt andre mennesker osv. Synestesi er
noe man er født med, og kan derfor ikke trenes opp til, slik noen mener.

Dreyer har også produsert og utgitt fire selvininitierte utgivelser med Westaman, Piston Ltd og Boschamaz. Foto:
Foto: Jan Harald H rmersen.

Jeg hører altså farger og ser lyd. I mange år trodde jeg det var helt normalt, og snakket
følgelig ikke om det. Først i voksen alder forsto jeg at det var en relativt sjelden egenskap og
at jeg var ganske alene om   se ting på denne måten. **Det er anslagsvis en av 2000 som
har synestetiske evner.** Mange kreative mennesker, komponister, malere, skuespillere
og vitenskapspersoner har det. For meg har det som nevnt vært helt naturlig. **Helt
naturlig   være på en konstant tripp, tenker du kanskje?** Nei, ikke akkurat vil jeg
si. Synestesi skyldes en krysskobling i hjernen og har riktignok blitt kategorisert som mental
lidelse og som resultat av overdreven fantasi. Men, det er altså ingen sykdom og anses for  
være et nevrologisk fenomen.

For noen kan synestesen skape problemer. Da jeg etablerte meg som frilans musiker i Oslo
på midten av nittitallet, hadde jeg ekstrajobb som instruktør i Dissimilis. For de som ikke
kjenner til det, har Dissimilis et eget fargesystem istedenfor noter. Noen ganger som
instruktør her, oppstod situasjoner hvor man kunne lure på hvem som egentlig hadde
behov for tilrettelegging. En av grunnene til at alt gikk s nn i ball for meg, var at de hadde
sitt spesielle fargesystem, jeg har mitt. Utover dette, har jeg ikke hatt problemer med
synestesen.

**Synestetikere ser sine helt bestemte farger knyttet til de ulike bokstavene og
disse varierer fra person til person.** Og jeg ser de samme fargene fra gang til gang. Jeg
har prov  "i det virkelige liv"   finne de fargene jeg ser "inne i hodet", men så langt har det
ikke lyktes i   overføre dette til den virkelige verden. **Det føles som jeg ser farger som
ikke finnes.**

Helt konkret kan jeg vise hvordan synestesen funker for meg, med et eksempel på hvordan
akkorder og toner har sine egne farger:

C = hvit

D = svart

annonse

E = gul

F = grønn

G = blå

A = r d

H = mørkeblå

På denne måten f r også tonearter farger, og strukturen i enkelte låter f r farger basert på
toneart (A-dur eller c-moll og lignende) eller akkordene (harmoniene) de inneholder. Jeg
har merket at musikk med vilt mange modulasjoner (toneartsskifter) eller fancy vendinger,
gjør meg nærmest fysisk uvel siden det blir et virrvarr av farger. Også når jeg bare hører på.
Og, i billedkunsten er det litt på samme måte. **Blir det for mange farger, blir det ikke
bra.** Så, når jeg lager musikk, er det ofte med en fornemmelse av farger og klang, fremfor
den klassiske oppbygningen med melodi, rytme og harmonier. Fenomenet har nok hjulpet
meg ubevisst i kreative sammenhenger. I tillegg finnes det nyanser av grønn, gul og blå osv.,
anhengig av om det er dur eller moll, enharmoniske toner (toner som klinger likt, men
skrives ulikt) samt toneartene med sine fargenyanseringer. **Jeg har ikke absolutt gehør,
så når jeg lytter til musikk er det klangen og stemningen som er rammen og
bestemmer fargene jeg ser.** Altså, annerledes enn med bokstaver som beskriver musikk.

Man skulle kanskje tro synestesi kunne komme til nytte, for eksempel i situasjoner jeg må
memorere musikk, men det har det ikke. Ikke nevneverdig, i hvert fall. Ganske unyttig, da.
Kanskje det skulle gå an   trene på akkurat dette, siden det fins andre synestetikere som har
anvendt fenomenet til noe mer nyttig. **For eksempel har matematikere med
synestetiske evner lært seg   huske kompliserte formler med hjelp av
synestesen.**

Sammen med videokunstneren Richardo Del Pozo har jeg fått tillit av Norsk Kulturråd til  
gjøre et kunstprosjekt basert på egne synestetiske opplevelser. Jeg gleder meg til   gå i gang
med dette, og vil i denne sammenhengen igjen se på mulighetene for   overføre mine
synestetiske opplevelser til et format andre også kan ta del i. Men først skal jeg gjøre ferdig
et **doktogradsarbeid** i musikk som jeg står midt oppi. **I dette spennende arbeidet
inngår synestesi som en naturlig del for meg, men i forskning yemed er det
nødvendig med avgrensninger.** Så nå må jeg holde opp med   se musikk, bare høre. Og
det går jo ikke.

annonse

Dreyer samarbeider og har samarbeidet med blant andre Mari Boine, Eivind Aarset, Annbjørg Lien, Xploding Plastix, Anneli Drecker, Kris Kristofferson, Gareth Jones (Depeche Mode mfl), Silje Nergaard, Rita Eriksen, Jan Bang, Iver Kleive, Madrugada, Sigbjørn Nedland, Marius M ller, Scott Gorham/Thin Lizzy, Live Maria Roggen, Ragnar Bj rkreim, Ivar B ksle, Kjetil Bjørnstad, Kristiansand Symfoniorkester, Anne Grete Preus, Oyvind Rimbereid, Erik Honor , Tord Gustavsen, Christel Alsos, Carola, Lene Marlin, Ingrid Bj rnov, Stein Torleif Bjella, Kåre Westerheim, Heine Totland, Odd Ren  Andersen, Babel Fish, M M, S-Club 7, Bertine Zetlitz, Marc Cohn, Stefan Sundstr m, Lisa Ekdahl, d'sound, Beady Belle, Bugge Wesseltoft, Lars Fredriksen, Morten Abel, Elisabeth Andreassen, Ole Edvard Antonsen, Helene B ksle, Gulleiv W e (September When), Grethe Svensen, Georg Wadenius, Deathprod, Ricardo Del Pozo, P r Edwardson, Niko Valkeap  , Inga Juuso, Sofia Jannok, Tassili, Per Martinsen, Frost, Namgar, Lenka Dusilova, Gergo Borlai og David Kollar mfl.

I tillegg har han skrevet musikk til flere TV-serier, ballerter, bestillingsverk og installasjoner. For mer info, se www.bjorncharlesdreyer.com

Publisert: 24. november 2015 13:49
Oppdatert: 24. november 2015 22:05

FLERE ARTIKLER

LOKALKULTUREN Trebarsfar i gang med sitt niende album	LOKALKULTUREN Endelig seier i Battle of the south
LOKALKULTUREN En l�g fra Sadan	LOKALKULTUREN Star Wars har kommet hjem
LOKALKULTUREN Det ringer en alarm et sted	LOKALKULTUREN Nu er sjøen svart

annonse

Vil du skrive for Lokalkulturen?
Rune Stensland, Fædrelandsvennens produkt f for Lokalkulturen, ønsker bidrag fra nye skribenter
velkommen. Ta direkte kontakt med Rune på 975 97 785

Blogg

MEST LEST AKKURAT N 

Tidligere KrF-topp fra Agder blir sentral i nytt sentrumsparti	Nå blir hummeren fredet to nye steder på Sørlandet
Etter 19 år med dårlige vaner, har Ole Klemetsen fått nok. Nå starter han på et nytt prosjekt.	Derfor ble tre personer skadet på Varoddbrua i sommer
Mandalitt satte uoffisiell norgesrekord	Vindkraftmotstandere jubler: "Det er nesten til ikke til � tro

Fædrelandsvennen

SJEFRED./ADM.DIR. Eivind Lj stad
NYHETSREDAKTØR Jonas Mj aland

Kontakt oss

Personvernpolicy og Cookies.
Vi arbeider etter V r Varsom-plakatens regler for god presseskikk.

Allt innh ld er opphavsrettslig beskyttet.
Vi er en del av Polaris Media.

Til toppen  